

EVOLUȚIA CONCEPTULUI DE INFRASTRUCTURĂ CRITICĂ

*Lt. col. ing. drd. Virgil TOMA**
I.S.U. „Cpt. Puică Nicolae” al Județului Argeș

Abstract

In June 2004 the European Council asked for the preparation of an overall strategy to protect critical infrastructures. On 17 November 2005 the Commission adopted a Green Paper on a European programme for critical infrastructure protection which provided policy options on the establishment of the programme and the Critical Infrastructure Warning Information Network. The responses received to the Green Paper emphasised the added value of a Community framework concerning critical infrastructure protection. The need to increase the critical infrastructure protection capability in Europe and to help reduce vulnerabilities concerning critical infrastructures was acknowledged. This Directive constitutes a first step in a step-by-step approach to identify and designate ECIs and assess the need to improve their protection.

Securitatea și economia statelor din spațiul Euro-Atlantic, precum și bunăstarea cetățenilor săi depind în mod direct de anumite infrastructuri vitale și de serviciile pe care acestea le asigură. Distrugerea sau întreruperea funcționării unor infrastructuri care asigură servicii importante pot duce la pierderea de vieți omenești, pierderea bunurilor personale sau chiar scăderea dramatică a moralului populației și pierderea încrederii în capacitatea de guvernare a statelor.

În acest context trebuie acordată o mai mare atenție acestor zone de interes ce vizează în mod direct societatea civilă, dar și securitatea națională, având în vedere amploarea și urmările negative ce pot decurge din perturbarea funcționării acestor domenii sau sectoare de activitate care sunt denumite generic „*infrastructuri critice*”.

Evoluțiile din ultimile două decenii au arătat creșterea vulnerabilităților societății cauzate, în special de defectarea, distrugerea și/sau întreruperea infrastructurilor tehnologice (transporturi, energie, informatică etc.) provocate de acte de terorism, dezastre naturale, neglijențe, accidente, și, nu în ultimul rând, de erori umane sau activități criminale premeditate.

Sunt problemele actuale ale unui mediu geo-politic caracterizat de situații noi, complexe, cu implicații majore, în care conceptul de securitate a încetat de mult să reprezinte un domeniu exclusivist al strategiilor militare sau al cercurilor academice de specialitate. Securitatea nu mai este de mult o teorie, ci o realitate din ce în ce mai vulnerabilă, iar România, conștientizează și acceptă noile abordări și evoluția firească

* e-mail: virgil_t03@yahoo.com

a noului concept - *protecția infrastructurii critice*, în cadrul mai larg, al sistemului de securitate și apărare națională.

Factorul declanșator al noii dezbateri publice privind definirea locului și rolului pe care îl joacă actualmente *conceptul de infrastructură*¹ în societate l-a constituit, de fapt, conștientizarea existenței unor elemente de infrastructură care, în funcție de starea în care se găsesc la un moment dat, pot avea un efect *critic* asupra funcționării întregii infrastructuri. Cu alte cuvinte, elementele infrastructurii critice au devenit atât de *interdependente* încât disfuncționalitatea unuia poate avea consecințe grave asupra altuia. Din aceste motive, consider că determinarea „*nivelului critic*” al elementelor de infrastructură care corespund atât unor *criterii de evaluare sectoriale cât și intersectoriale* reprezintă un proces de evaluare variabil în timp.

În *definiția canadiană* a infrastructurii critice termenului *critic*, îi sunt atribuite următoarele referințe „...*un impact serios asupra sănătății, siguranței, securității sau bunăstării economice a canadienilor sau de funcționarea eficientă a guvernului*”². În Germania, termenul *critic* se referă la „...*perturbări semnificative pentru ordinea publică sau alte consecințe dramatice*”³. În abordarea olandeză a termenului „*critic*” ca atribut al infrastructurii, acesta reprezintă cauza „... *perturbărilor sociale majore*”, „... *a pierderilor de vieți*” și „... *a daunelor economice* “. În DEX, termenul „*critic*”, „... *se referă la un punct sau la un moment de criză, care premerge o schimbare bruscă (în rău); care poate determina o schimbare decisivă (în rău), sau definind stări de agregare ale materiei: temperatură critică - temperatura maximă la care un gaz mai poate fi lichefiat sau stare critică - stare a unui fluid aflat la temperatura critică, în care lichidul și vaporii aceluși fluid au aceeași densitate, astfel încât nu se poate spune dacă este lichid sau gaz etc.*

În general, în literatura de specialitate care tratează infrastructura critică, termenul „*critic*” se referă la „*infrastructura care, dacă este perturbată sau distrusă, ar conduce la catastrofe și pagube majore*”⁴.

Unele elemente de infrastructură pot fi „*critice*” tot timpul existenței lor așa cum altele îl pot primi sau pierde, la un moment dat, în funcție de reziliența acestora dar și de dinamica economică și social-politică a societății. În sprijinul acestor teorii vin cu un exemplu ce marchează poate unul din primele momente de fixare a caracterului „*critic*”, ca atribut al unei infrastructuri într-o situație și la un moment dat, astfel, în anul 1941, în noaptea de 6 spre 7 decembrie, șase port-avioane nipone s-au apropiat în tăcere de Hawaii, nefiind detectate de americani. La emiterea codului de atac (faimosul Tora! Tora! Tora!), 350 de avioane s-au năpustit asupra bazei de la Pearl Harbour, considerată de militariștii niponi „*un cușit la beregata Japoniei*”. Atacul a durat mai

¹ Cadrul activelor relaționate care cuprinde industrii identificabile, instituții sau capacități de distribuție care asigură un flux continuu de bunuri și servicii.

² *About Critical Infrastructure*, Public Safety Canada accessed January 2008, (www.ps-sp.gc.ca).

³ *Critical Infrastructure Protection in Germany*. Federal Office for Information Security (www.bsi.de/english/topics/kritis/KRITIS_in_Germany.pdf).

⁴ *Netherlands - Report on Critical Infrastructure protection*; Ministry of the Interior September 2005, p.4.

puțin de două ore, dar pierderile americane au fost considerabile: 2335 morți, 8 vase mari de luptă scufundate, dintre care 3 distrugătoare, 188 de avioane distruse și alte 155 grav avariate. Totuși, ulterior s-a demonstrat că atacul nu a avut eficiența maximă asupra *infrastructurilor americane* din baza respectivă, deoarece acesta n-a avut efectul scontat *prin distrugerea totală a elementelor vitale*. Faptul că alte trei „faimoase” port-avioane americane nu se aflau în port, și că nu au fost atinse *depozitele de combustibil și nici baza de submarine*, le-a permis americanilor să refacă puterea flotei din Pacific în mai puțin de un an.

Dar, în cel mai recent exemplu, la 11 septembrie 2001, în Statele Unite, s-a demonstrat că, cu resurse umane și tehnico-materiale relativ puține poate fi afectată grav o anumită infrastructură, de asemenea avea să demonstreze că o țară, oricât de puternică ar fi, nu poate să-și asigure de una sigură, apărarea eficientă a tuturor centrilor săi vitali. După dezastrul produs în urma loviturii teroriste, SUA au decis să unească în jurul lor statele lumii care doresc să lupte împotriva acestui flagel mondial - *terrorismul*.

Inițial, conceptul a fost dezvoltat în Statele Unite ca urmare a dezbaterilor din anii ‘80 referitoare la starea infrastructurii, și anume la condițiile tehnice improprii de funcționare, adecvanta tehnologică, precum și dezvoltarea acestora pentru a face față nevoilor crescânde ale societății. În urma acestor dezbateri, s-au identificat categoriile de infrastructură (de tipul: capacități de producție și servicii publice) a căror funcționare este „critică” pentru economia națională.

Anii '90 au accelerat procesul de definire a conceptului de „*infrastructură critică*”, ca rezultat direct al încercărilor de a defini și implementa o nouă ordine mondială, care să răspundă în mod adecvat formelor noi de manifestare a pericolelor și amenințărilor specifice perioadei de după terminarea Războiului Rece.

Conceptul de *infrastructura critică* a fost promovat în acei ani în statele federative (Statele Unite, Canada, Australia) din nevoia unei abordări holistice a siguranței în funcționarea marilor sisteme distribuite, reglementate de către norme federale, dar și de către autoritățile locale.

Dacă primele studii în domeniu au identificat obiectivele considerate „critice”, încă din anii '80, sintagma „*infrastructură critică*” a fost folosită, în mod oficial, în iulie 1996, când președintele SUA a decretat „*Ordinul Executiv nr.13010 pentru Protecția Infrastructurilor Critice*”. În preambulul la acest act normativ se explică noțiunea de *infrastructura critică* ca fiind „... *acea parte din infrastructura națională care este atât de vitală încât distrugerea sau punerea ei în incapacitate de funcționare pot să diminueze grav apărarea sau economia SUA*”⁵. Se considera că aceasta cuprindea: *telecomunicațiile, sistemul de aprovizionare cu electricitate și apă, depozitele de gaze și petrol, finanțele și băncile, serviciile de urgență (medicală, poliție și pompieri)*, precum și continuitatea guvernării. Acesta reprezintă primul act

⁵ *Executive Order Critical Infrastructure Protection*, 15 iulie 1996, Washington, D.C., p.1, <http://www.fas.org/irp/offdocs/eo1301htm>.

normativ care definește noțiunea de infrastructură critică, enumără elementele sale componente și pune în funcțiune un mecanism de gestionare al problemei.

În toamna aceluiași an, a fost înființată Comisia Prezidențială pentru Protecția Infrastructurilor Critice, care a apreciat că securitatea, economia și chiar supraviețuirea lumii industrializate depind de trei elemente inter-relaționate: *energia electrică, comunicațiile și computerele*⁶.

Un an mai târziu, în 1997, un grup de experți americani a elaborat, la cererea președintelui Bill Clinton, un studiu care s-a referit la cele mai importante sfidări posibile în următoarele decenii la adresa guvernului Statelor Unite și necesitatea elaborării unor măsuri în legătură cu protejarea efectivă a infrastructurilor critice. Acest studiu, urmat ulterior de două Directive Prezidențiale și mai multe acte normative specifice, sunt punctul de plecare pentru definirea noului concept. Prin aceste reglementări se dorea să se stabilească noi standarde de calitate și performanță ce vizau măsurile de prevenire, protecție și intervenție aplicabile în vederea reabilitării funcționării infrastructurilor vitale societății și asigurarea siguranței cetățeanului, coordonarea acțiunilor structurilor abilitate și transferul de responsabilitate către parteneriatul public-privat în rezolvarea măsurilor specifice implementării acestui concept.

Urmare a atentatele teroriste de la 11.09.2001 din Statele Unite, în 2003 a fost creat *Department of Homeland Security* (Departamentul de Securitate Internă), cu 180.000 de angajați, care are ca misiune principală unirea tuturor eforturilor pentru asigurarea securității Americii în fața atacurilor teroriste, a dezastrelor naturale și tehnologice.

Dintre organizațiile internaționale cu preocupări legate de protecția infrastructurii critice, NATO a fost prima care a realizat pași concreți. Problematika protecției infrastructurilor critice a devenit unul dintre subiectele importante de pe agenda NATO, elaborându-se în acest sens o serie de analize și studii asupra gradului de pregătire a statelor membre în ceea ce privește identificarea și protejarea infrastructurilor critice. Aceste studii au fost inițiate de către comisiile de specialitate aflate în subordinea *Comitetului de Planificare în Domeniul Urgențelor Civile (Senior Civil Emergency Planning Committee - SPEC)*, principalul organism al NATO care reglementează intervenția protecției civile în situațiile de urgență.

La nivel *european*, în contextul general al creșterii amenințărilor teroriste, precum și al unei abordări mai pragmatice a răspunsului în cazul unor dezastre naturale, Comisia Europeană a adoptat, la 20 octombrie 2004, o *Comunicare* privind protecția infrastructurilor critice în cadrul luptei împotriva terorismului⁷, care prezenta opțiunile Comisiei privind modalitățile de îmbunătățire a protecției infrastructurilor critice prin asigurarea măsurilor de prevenire a atacurilor teroriste și a acțiunilor de răspuns la aceste atacuri.

⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Critical_Infrastructure_Protection.

⁷ Communication from the Commission to the Council and the European Parliament: *Critical Infrastructure Protection in the fight against terrorism*, COM (2004) 702 final, Bruxelles, Belgium, 20 octombrie 2004.

Un alt pas important l-a reprezentat faptul că, la 17 noiembrie 2005, *Comisia* a adoptat o *Carte verde*⁸ - privind un *Program european de protecție a infrastructurilor critice*, în care au fost cuprinse o serie de *opțiuni privind instituirea programului și a Rețelei de alertă privind infrastructurile critice - CIWIN*⁹. Reacțiile la această *Carte verde* au evidențiat valoarea adăugată a unui cadru comunitar în materie de protecție a infrastructurilor critice. A fost recunoscută necesitatea de a spori capacitatea de protecție a infrastructurilor critice în Europa și de a ajuta la reducerea punctelor vulnerabile ale acestor infrastructuri. În luna decembrie a anului 2005, *Consiliul Justiție și Afaceri Interne* a invitat *Comisia* să prezinte o propunere pentru un „*Program european privind protecția infrastructurilor critice (EPCIP)*”, și a decis că acesta ar trebui să se bazeze pe o abordare care să acopere toate riscurile, acordând prioritate amenințării teroriste.

Deși a avut ca punct de plecare tot exacerbară fenomenului terorist, *Comunitatea Europeană* a ales ulterior o altă abordare. Începând din 2006, a fost inițiat un „*Program european de protecție a infrastructurilor critice*”, cu scopul principal de a identifica infrastructurile critice la nivel european, a le analiza vulnerabilitățile, dependențele și interdependențele și de a găsi soluții pentru securitatea acestora”.

În aprilie 2007, *Consiliul Europei* a adoptat concluziile cu privire la Programul european de protecție a infrastructurilor critice (PEPIC), în care a reiterat faptul că statelor membre le revine responsabilitatea finală de a gestiona măsurile de protecție a infrastructurilor critice din interiorul frontierelor naționale, salutând în același timp eforturile *Comisiei* de a elabora o procedură europeană pentru identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene (ICE) și evaluarea nevoii de îmbunătățire a protecției acestora.

În acest sens, în data de 8 decembrie 2008 a fost adoptată și intrată în vigoare în ziua următoare, DIRECTIVA 2008/114/CE care își propune organizarea, la nivel european, a protecției infrastructurii critice de tip „european”. Deși s-a dorit inițial un document general, care să conducă la un cadru coerent pentru toate categoriile de infrastructură critică, Directiva abordează doar două domenii și anume *energie și transporturi* și va fi revizuită după trei ani, pentru a evalua impactul și necesitatea de a include și alte sectoare în domeniul de aplicare, printre altele sectorul Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor. Trebuie subliniat faptul că responsabilitatea implementării conceptului revine *statelor membre*, activitatea pentru protecția infrastructurii critice urmând principiile subsidiarității și proporționalității. Deși nu sunt exprimate în mod direct și explicit, obligațiile statelor membre sunt trasate prin raportările care trebuie efectuate periodic. De altfel, din textul Directivei reiese faptul că în unele sectoare la nivelul statelor membre sunt instituite măsuri suficiente pentru

⁸ *Green paper on an european programme for critical infrastructure protection* (presented by the Commission) COM (2005) 576 final, Bruxelles, Belgium, 17 noiembrie 2005.

⁹ Inițiativa rețelei de alertă privind infrastructurile critice CIWIN (Critical Infrastructure Warning Information Network) face parte din *Programul european de protecție a infrastructurilor critice (EPCIP)* și abordează, în special, procesul de schimb de informații între statele membre ale UE și sistemul de tehnologie a informației prin care se realizează acest proces.

protecția infrastructurilor critice și un sistem bine organizat de monitorizare a capacității acestora de a face față amenințărilor provocate de dezastre naturale sau de acțiuni umane și, în aceste condiții, „... *directiva completează măsurile sectoriale existente la nivelul Comunității, precum și în statele membre. Acolo unde sunt deja instituite mecanisme comunitare, acestea ar trebui să fie utilizate în continuare și să contribuie la punerea în aplicare globală prezentei directive. Ar trebui evitate suprapunerile sau contradicțiile între diferite acte sau dispoziții*”¹⁰.

În aceeași ordine de idei, se presupune că, în majoritatea statelor europene există un sistem organizatoric adecvat la nivel național unde sunt implicați toți factorii care au roluri în protecția infrastructurilor critice, atât din rândul autorităților statului dar și din cadrul operatorilor de infrastructură critică.

Unele state membre europene au identificat deja infrastructurile lor critice naționale și au impus măsuri ferme de protecție a acestora, altele printre care și țara noastră au de făcut eforturi serioase în acest sens. Totuși, am putea evidenția câteva din *acțiunile concrete și evenimentele* care au avut ca scop promovarea conceptului *Protecția Infrastructurilor Critice*, la nivelul țării noastre: acestea au debutat în 1997, cu prezentarea de către Fundația Eurisc a „*Raportului Clinton privind protecția infrastructurii critice*” la nivelul Statului Major General al Armatei României, ulterior, alte preocupări notabile au fost înregistrate la nivelul *Instituției Prezidențiale, Parlamentului României* (Comisia de Apărare, Siguranță și Ordine Publică din cadrul Camerei Deputaților), *Serviciului Român de Informații* (Centrul de Informare pentru Cultură de Securitate), *Ministerului Administrației și Internelor* cât și în cadrul *Ministerului Economiei* (prin Structura de Securitate și Direcția Generală de Politici Energetice) și *Compania Națională Transelectrica SA*. Din cadrul sectorului privat, putem menționa *Fundația Eurisc* cu realizări remarcabile, practic fiind la originea principalelor acțiuni ce au avut loc în țara noastră și nu numai pentru implementarea acestui concept, de asemenea, *Grupul UTI, Compania RASIROM SA* și alții cărora le suntem recunoscători pentru rezultatele concrete obținute în acest domeniu.

Chiar dacă la acest moment *managementul infrastructurilor critice* la nivel național *nu este încă gestionat unitar*, cu normative și responsabilități stabilite prin legi special dedicate, *există suficiente elemente de referință* în diferite abordări literare ale unor renumiți scriitori, militari și civili, de asemenea, în cadrul legislativ în domeniul securității statului, al situațiilor de urgență, de organizare și funcționare a ministerelor, toate acestea, în mod particular sau în ansamblu pot să constituie baza desfășurării activităților specifice de protecție a infrastructurilor critice naționale.

Aduc în atenție, în primul rând lucrarea pe care o consider, de referință în promovarea acestui nou concept în țara noastră, apărută în anul 2006, scrisă de renumiți analiști militari, Grigore Alexandrescu și Gheorghe Văduva - cercetători în cadrul Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate, intitulată „*Infrastructuri critice*.”

¹⁰ Ibidem, art.1. alin.10.

Pericole. Amenințări la adresa acestora. Sisteme de protecție” și o altă lucrare cu rol important în dezvoltarea conceptului, din anul 2008, apărută în Editura Psihomedica, intitulată „*Managementul Protecției Infrastructurii Critice*” scrisă de un reputat cercetător în domeniu, Dr. Radu Andriciuc, pe care o consider cea mai completă investigație asupra componentelor de referință ale managementului protecției infrastructurii critice - ca fundament pentru studiile cu obiective aplicative.

În ceea ce privește legislația în acest domeniu, în puținele abordări existente, conceptul este pomenit tangențial sau contextual, nefiind încă emis un act normativ care să instituționalizeze managementul infrastructurilor critice în țara noastră. Astfel, în ultimii ani, au fost adoptate o serie de reglementări care, prin domeniul de competență, includ elemente de management al situațiilor de urgență generate de evenimente la obiective și infrastructuri critice, accidente tehnologice, calamități sau dezastre naturale care pot influența negativ funcționarea normală a unor obiective incluse în infrastructurile critice. De exemplu în HGR nr.2288/2004¹¹, sintagma *infrastructură critică* este doar menționată, fără a se face alte referiri iar în *Strategia națională de protecție civilă din 2005*, de asemenea în *Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență aprobată cu Hotărârea nr.762/2008* sau în *Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă, republicată în 2008*, această sintagmă nu este nici măcar amintită.

Atât în *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă la orizontul anilor 2013-2020*, cât și în *Legea nr. 535 din 25 noiembrie 2004 - privind prevenirea și combaterea terorismului*, sunt enumerate, la modul general, *elementele de infrastructură* care au impact asupra activităților specifice domeniilor legiferați mai sus. Nu în ultimul rând, trebuie menționat *Proiectul de lege privind activitatea de informații, contrainformații și securitate*. Aici se definește, în mod clar, domeniul de cuprindere al infrastructurilor critice, dar doar din perspectiva muncii de culegere, analiză și valorificare a informațiilor.

În cadrul *Strategiei de Securitate Națională*, (document adoptat în ședința Consiliului Suprem de Apărare a Țării din 17 aprilie 2006, prin Hotărârea nr. 62) la capitolul XI, cu titlul „*Dezvoltarea și sporirea gradului de protecție a infrastructurii*” sunt prezentate abordările generalitate pentru domeniul *protecția infrastructurilor critice*, din perspectiva securității naționale, iar în proiectul *Legii securității naționale a României din 2007, Capitolul II - „Riscuri și amenințări la adresa securității naționale a României”*, alin 9 - „*Punerea în pericol a infrastructurii critice*”, de asemenea, se face o referire sumară, o enumerare a principalelor elemente și acțiuni ce *constituie riscuri și amenințări la adresa securității naționale a României*.

Un important document ce tratează problematica în discuție, este „*Ghidului de identificare a elementelor de infrastructură critică în economie*” aprobat cu Ordinul

¹¹ Hotărârea Guvernului 2288, din 9 decembrie 2004, pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizații neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, publicată în MO, Partea I, nr. 9 din 04/01/2005, anexa nr. 1.

nr. 660 din noiembrie 2005 al ministrului economiei. Din păcate, ghidul nu face însă nici o referire la *definirea terminologiei, la criteriile cantitative sau metodologia folosită pentru identificarea elementelor de infrastructură critică*.

O altă abordare legislativă, specifică domeniului energetic, este proiectul *Strategiei Energetice a României în perioada 2007-2020*, elaborat în luna mai 2007. Având ca integrator de concept Societatea Națională TRANSELECTRICA S.A, la nivelul Ministerului Economiei se desfășoară o activitate susținută pentru definirea și stabilirea unor metodologii de abordare a managementului riscului și protecției infrastructurii critice din domeniul energetic.

În baza Hotărârii Comitetului Național pentru Situații de Urgență luată în cadrul reuniunii de lucru din 23 martie 2007, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a fost desemnat *Punct Național de Contact* privind infrastructura critică în relația cu Statele Membre U.E. și Comisia Europeană, precum și pentru proiectul CIWIN și să coordoneze și gestioneze la nivel național toate aspectele privind infrastructura critică.

Ulterior, s-a considerat că, prin completarea structurii IGSU cu un serviciu specializat în implementarea conceptului la nivel național, se va asigura interoperabilitatea cu structurile abilitate ale Uniunii Europene și eficientizarea activității în domeniu, precum și creșterea gradului de siguranță și protecție a cetățenilor. Demersul inițiat și expus într-o Notă de Fundamentare în anul 2009, s-a concretizat prin crearea unui Serviciu specializat în asigurarea protecției infrastructurii critice naționale, la nivelul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

În cadrul aceleiași reuniuni din 23 martie 2007 a Comitetului Național pentru Situații de Urgență a fost constituit *Grupul de Lucru Interministerial* care gestionează, la nivel național, toate aspectele privind infrastructura critică. În cadrul Grupului de lucru interministerial sunt reprezentate ministerele care au atribuții în gestionarea sectoarelor și sub-sectoarelor definite ca aparținând infrastructurii critice. Acesta, în perioada imediat următoare trebuie să stabilească măsurile necesare definitivării procesului de identificare a infrastructurii critice naționale care se încadrează în criteriile de desemnare ca infrastructură critică europeană și a operatorilor implicați, în vederea elaborării planurilor de protecție specifice, urmând ca armonizarea cadrului legislativ național pentru domeniul de referință să se facă în baza *Directivei 2008/114/CE* a Consiliului European.

De altfel, Directiva impune Statelor membre să-și armonizeze legislația internă, să stabilească normativele și să aplice măsurile necesare pentru a se conforma acesteia până la data de 12 ianuarie 2011, fiind obligate să informeze și să comunice Comisiei Europene textele cuprinzând măsurile respective, precum și normativele de concordanță a acestora cu această reglementare.

Ca o primă concluzie, consider oportun ca la nivel național activitatea de protecție a infrastructurii critice să fie dezvoltată având la bază o legislație dedicată, care să răspundă următoarelor probleme generale: stabilirea unor criterii generale și sectoriale de includere a diverselor infrastructuri în categoria infrastructurilor critice; stabilirea unui cadru organizatoric prin care să se definească activitățile și rolurile

concrete ale autorităților abilitate ale statului și ale operatorilor de infrastructură critică; stabilirea unei strategii coerente de asigurare a continuității activităților la nivel de infrastructură critică, sectorial și intersectorial; abordarea coerentă a interdependențelor atât la nivel sectorial și intersectorial, cât și la nivel național și regional; abordarea protecției infrastructurii critice din domeniul privat și dezvoltarea parteneriatului public-privat în cadrul activității de protecție a infrastructurii critice; stabilirea unui cadru de diseminare a informațiilor către cei interesați, în vederea împărtășirii experienței dobândite și crearea premizelor privind generalizarea unor strategii de securitate coerente la nivel național.

Apreciez că, demersurile legislative inițiate în sensul implementării conceptuale și a celor ce vizează operaționalizarea prin măsuri specifice a protecției infrastructurii critice, în majoritatea statelor dezvoltate ale lumii cunoaște o dinamică deosebită. Sunt tot mai multe semnale că și în țara noastră se întâmplă la fel. De asemenea, pentru pregătirea viitorilor specialiști în domeniu, la nivel mondial există deja o rețea extinsă de universități, colegii și institute de stat, dar și private, care au introdus planuri de învățământ și cercetare pe tematica aflată în discuție. Este necesar ca toate aceste activități să fie desfășurate într-o strânsă colaborare între entitățile interesate competente și într-un cadru de lucru coerent și eficient, atât la nivel național cât și european.